AİLE VE AİLE BAĞLARI

# Ailemi tanıyorum

**Aile**, birbirine aile bağlarıyla bağlı kişilerden oluşur. Ailemizle yaşamı paylaşırız. Birbirimize ilgi gösterir, ihtiyaç duyduğumuzda destek oluruz.

**Çekirdek aile**, anne, baba ve çocuklardan oluşur. **Geniş ailede** büyükanne ve büyükbaba gibi başka aile üyeleri de birlikte yaşar.

**İKİ AİLE ÖRNEĞİ**

Ece, annesi ve babasıyla yaşıyor. Bu bir **çekirdek aile** örneğidir.

Can; annesi, babası, kardeşi ve dedesiyle yaşıyor. Bu bir **geniş aile** örneğidir.

Her aile aynı değildir. Bazı çocuklar tek ebeveyniyle, bazıları başka yakınlarıyla yaşar. Ailelerin kişi sayısı farklı olabilir. Her çocuk sevgi ve ilgi görmeye layıktır.

**AKLIMDA KALSIN**

Birlikte yaşamadığımız yakınlarımız da ailemizdendir. Başka şehirde yaşayan anneannemiz aile üyemiz olmaya devam eder.

**Biraz düşün:** Ece’nin ailesinde üç kişi, Can’ın ailesinde beş kişi var. Aileleri ayırırken yalnızca kişi sayısına mı bakarız?

**Kendini kontrol et:** Hayır. Kimlerin birlikte yaşadığına bakarız. Can’ın ailesinde dedesi de birlikte yaşıyor.


Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

AİLE VE AİLE BAĞLARI

# Ailem neden önemlidir?

Ailemiz, ilk bilgilerimizi ve birçok alışkanlığımızı öğrendiğimiz yerdir. Konuşmayı, paylaşmayı ve yardımlaşmayı ailemizde öğrenmeye başlarız.

Aile üyeleri birbirinin ihtiyaçlarıyla ilgilenir. Sevinçlerini ve üzüntülerini paylaşır. Dinlenmek, anlaşılmak ve destek görmek kendimizi iyi hissetmemize yardım eder.

**BİRLİKTE DAHA KOLAY**

Ada, ayakkabısını bağlamayı öğreniyordu. Dedesi ona nasıl yapacağını gösterdi. Ada birkaç kez denedi. Sonunda başardı!

Dedesi işi hep Ada'nın yerine yapmadı. Öğrenmesi için ona **destek oldu**.

Aileler toplumun temelini oluşturur. **Toplum**, bir arada yaşayan insanlardan oluşur. Evde öğrendiğimiz saygılı davranışları okulda, parkta ve komşularımızla da kullanırız.

**AKLIMDA KALSIN**

Aileme yardım etmek için büyük işler yapmam gerekmez. Dinlemek, bir eşyayı yerine koymak ve güzel bir söz söylemek de değerlidir.

**Biraz düşün:** Kardeşin bir resmi bitirdi ve sana göstermek istiyor. Ona nasıl destek olabilirsin?

**Kendini kontrol et:** Resmine bakabilir, onu dinleyebilir ve gösterdiği çabayı takdir edebilirim.


Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

AİLE VE AİLE BAĞLARI

# Sevgi, saygı ve iyilik

Ailemizi bir arada tutan güzel davranışlar vardır. Bunların anlamını öğrenelim.

### DEĞERLERİMİZİ TANIYALIM

**Sevgi:** Birine değer vermek, onun iyiliğini istemektir. Yakınımızla ilgilenerek sevgimizi gösteririz.

**Saygı:** Başkasının düşüncesini ve hakkını önemsemektir. Konuşanın sözünü kesmeden dinleriz.

**Şefkat:** Zorlanan veya üzülen birine anlayış göstermektir. Üzülen kardeşimize destek oluruz.

**Vefa:** Bize yapılan iyilikleri ve emek veren kişileri unutmamaktır. Büyüklerimizi arar, hâllerini sorarız.

**Paylaşmak**, kullanabileceğimiz şeyleri başkalarıyla bölüşmektir. Kendi boyalarımızı arkadaşımızla paylaşabiliriz. Başkasının eşyasını vermeden önce izin isteriz.

### AKLIMDA KALSIN

Sevgimizi yalnızca “Seni seviyorum.” diyerek değil, davranışlarımızla da gösteririz.

**Biraz düşün:** Deden bir anısını anlatıyor. Sen de konuşmak istiyorsun. Saygılı davranmak için ne yaparsın?

**Kendini kontrol et:** Sözünü bitirmesini bekler, sonra konuşurum. Böylece onu önemsediğimi gösteririm.


Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

AİLE VE AİLE BAĞLARI

# Aile bağlarımızı güçlendirelim

Birlikte zaman geçirmek aile üyelerini birbirine yakınlaştırır. Sohbet etmek, oyun oynamak ve birlikte yemek yemek bizi birbirimize bağlar.

**Yardımlaşma**, birbirimize bir işte destek olmaktır. **Dayanışma**, bir güçlüğü birlikte aşmaya çalışmaktır. İyi günlerde de zor günlerde de birbirimizin yanında oluruz.

### KÜÇÜK DAVRANIŞLAR, GÜÇLÜ BAĞLAR

- Ailemizden biri konuşurken onu dinleriz.
- Üzgün olan yakınımıza hâlini sorarız.
- Uygun işleri aramızda paylaşırız.
- Büyüklerimizi ziyaret eder veya ararız.
- Birinin başarısını birlikte kutlarız.

Evde herkes kendi ekranına bakarsa sohbet etmek zorlaşır. Birbirimizi dinlerken ekranlara ara vermek iletişimimizi güçlendirir. **İletişim**, duygu ve düşüncelerimizi paylaşmaktır.

### AKLIMDA KALSIN

Aile bağlarını güçlendirmek için özel bir gün beklemem. Her gün küçük bir iyilik yapabilirim.

**Biraz düşün:** Ailenizden biri yorgun. Sen oyuncaklarını toplamayı ona bırakıyorsun. Bunun yerine ne yapabilirsin?

**Kendini kontrol et:** Oyuncaklarımı kendim toplayabilirim. Böylece üzerime düşen işi yapar, ona destek olurum.


Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

AİLEDE VE TOPLUMDA İLETİŞİM

# Konuşarak anlaşabiliriz

Bazen aynı şeyi istemeyebiliriz. Kızabilir veya üzülebiliriz. Bu duygular doğaldır. Ancak vurmak, bağırmak ve kırıcı sözler söylemek sorunu büyütür.

Duygumuzu sakin bir sesle anlatabiliriz. Sonra karşı tarafı dinler, ikimiz için de uygun bir çözüm ararız.

**BİR SORUNU NASIL ÇÖZERİZ?**

1. **Sakinleş:** Biraz dur, yavaşça nefes al.
2. **Anlat:** “Oyuncağımı izinsiz alınca üzüldüm.” de.
3. **Dinle:** Karşındaki kişinin ne söylediğini dinle.
4. **Çözüm bul:** “Sırayla oynayabiliriz.” gibi bir öneri sun.

Ela ve Ali aynı kitabı okumak istiyor. Kitabı çekiştirmek yerine sırayla okumaya karar veriyorlar. İkisi de sırası geldiğinde kitabı okuyabiliyor.

**AKLIMDA KALSIN**

Saygılı olmak, her isteğe “evet” demek değildir. Rahatsız olduğum bir durumda “hayır” diyebilir, güvendiğim bir yetişkinden yardım isteyebilirim.

**Biraz düşün:** Arkadaşının çizimini yanlışlıkla bozdun. Yalnızca “Özür dilerim.” demen yeterli mi?

**Kendini kontrol et:** Özür diledikten sonra çizimi düzeltmesine yardım edebilirim. Hatamı düzeltmeye de çalışırım.


Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

NEZAKET VE GÖRGÜ

# Nazik sözler kullanıyorum

**Nezaket**, insanlara nazik, saygılı ve anlayışlı davranmaktır. Nezaket sözleri, karşımızdaki kişiye değer verdiğimizi gösterir.

### HANGİ DURUMDA NE SÖYLERİZ?

Bir şey isterken: **“Lütfen.”**
Yardım görünce: **“Teşekkür ederim.”**
Bize teşekkür edilince: **“Rica ederim.”**
Hata yapınca: **“Özür dilerim.”**
Sabah karşılaşınca: **“Günaydın.”**
Misafir gelince: **“Hoş geldiniz.”**
Hasta birine: **“Geçmiş olsun.”**
Yemek hazırlayana: **“Ellerine sağlık.”**

“Kalemi ver!” yerine “Kalemini kullanabilir miyim, lütfen?” diyebiliriz. İzin istedikten sonra cevabı bekleriz. Arkadaşımız kalemini veremiyorsa onu zorlamayız.

### AKLIMDA KALSIN

Yalnızca nazik söz söylemek yetmez. Sesim ve davranışım da saygılı olmalıdır.

**Biraz düşün:** Bir arkadaşın sana silgisini verdi. Sen ne söylersin? Arkadaşın sana nasıl cevap verebilir?

**Kendini kontrol et:** “Teşekkür ederim.” derim. Arkadaşım “Rica ederim.” diyebilir.


Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

NEZAKET VE GÖRGÜ

# Evde ve sofrada görgü

**Görgü kuralları**, birlikte yaşarken başkalarını gözetmemizi sağlayan davranış kurallarıdır. Bu kurallar yaşamı kolaylaştırır.

Evde birbirimizi yüksek sesle rahatsız etmeyiz. Bir odaya girmeden önce kapıyı çalarız. Başkasının eşyasını izinsiz almayız.

### SOFRADA NELERE DİKKAT EDERİZ?

- Yemekten önce ellerimizi yıkarız.
- Ağzımızda yiyecek varken konuşmayız.
- Yemeğe uygun çatal ve kaşık kullanırız.
- Ağzımızı peçeteyle sileriz.
- Uzanamadığımız bir şeyi nazikçe isteriz.
- Yemek hazırlayan kişiye teşekkür ederiz.

Sofrada su sürahisine ulaşamayan Mert, başkasının önünden uzanmadı. “Suyu uzatır mısın, lütfen?” dedi. Böylece sofradaki kişileri rahatsız etmeden isteğini anlattı.

### AKLIMDA KALSIN

Görgü kurallarına yalnızca misafir varken değil, her gün uyarım.

**Biraz düşün:** Ağzında yiyecek varken kardeşin sana bir soru sordu. Ne yapmalısın?

**Kendini kontrol et:** Lokmamı bitirip sonra cevap vermeliyim.


Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

NEZAKET VE GÖRGÜ

# Başkalarının hakkını gözetiyorum

Kantini, parkı, otobüsü ve birçok yeri başkalarıyla paylaşırız. Davranışlarımız bu yerlerdeki insanları etkiler.

**Sıra beklemek**, bizden önce gelenlerin hakkına saygı göstermektir. Arkadaşımız diye birini sıranın önüne alamayız.

### ORTAK YERLERDE SAYGILI DAVRANIŞLAR

**Kantinde:** İtişmeden sıramı beklerim.
**Kütüphanede:** Alçak sesle konuşurum.
**Parkta:** Oyun araçlarını sırayla kullanırım.
**Otobüste:** Önce inenlere yol veririm.
**Komşularımla:** Karşılaşınca selamlaşırım.

Duru'nun arkadaşı kantin sırasında onun önüne geçmek istedi. Duru, "Herkes bekliyor. Lütfen sıranın sonuna geç." dedi. Hem nazik davrandı hem de sıradakilerin hakkını korudu.

### AKLIMDA KALSIN

Benim hakkım olduğu gibi başkalarının da hakkı vardır. Birlikte yaşarken bunu unutmam.

**Biraz düşün:** Parktaki salıncakta uzun zamandır sallanıyorsun. Sırada bekleyen çocuklar var. Ne yaparsın?

**Kendini kontrol et:** Uygun bir süre sonra salıncağı sıradaki çocuğa bırakırım. Herkesin oynama hakkını gözetirim.


Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

GÖREV VE SORUMLULUK

# Görev ve sorumluluklarım

**Görev**, yapmamız gereken ya da üstlendiğimiz iştir. **Sorumluluk**, bu işi zamanında ve özenle yapmaktır.

Çantamı hazırlamak bir görevdir. Ders programına bakıp gerekli eşyaları zamanında çantama koymak sorumlulukla davranmaktır.

### BİR İŞİ YAPARKEN DÖRT ADIM

**Planla:** Ne yapacağını ve ne zaman yapacağını belirle.
**Yap:** İşe başla ve özenle sürdür.
**Kontrol et:** Eksik kalan bir şey var mı, bak.
**Düzelt:** Eksik varsa tamamla. Zorlanırsan yardım iste.

Can, sınıfın kitaplarını yerleştirmeyi unuttu. “Ben yapmadım!” diyerek başkasını suçlamadı. Unuttuğunu söyledi ve kitapları yerleştirdi. Bir daha unutmamak için küçük bir not hazırladı.

### AKLIMDA KALSIN

Sorumlu olmak, hiç hata yapmamak değildir. Hatamı fark edip düzeltmeye çalışmaktır.

**Biraz düşün:** Çantanı hazırladın ama kalemliğini koymayı unuttun. Hangi adımda bunu fark edebilirsin?

**Kendini kontrol et:** Kontrol ederken fark edebilirim. Kalemliğimi koyarak eksikliği tamamlarım.


Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

GÖREV VE SORUMLULUK

# Evde üzerime düşeni yapıyorum

Evde işler paylaşılınca daha kolay yapılır. Herkes **yaşına ve gücüne uygun** sorumluluk alır. Ev işleri yalnızca bir kişinin görevi değildir.

Kullandığımız eşyaları yerine koymak, evimizin düzenli olmasına yardım eder. Yapabileceğimiz işleri sürekli başkasına bırakmayız.

### BENİM YAPABİLECEĞİM İŞLER

- Oyuncaklarımı toplarım.
- Kitaplarımı ve çalışma masamı düzenlerim.
- Kirli giysilerimi sepete koyarım.
- Yatağımı gücümün yettiği kadar düzeltirim.
- Sofraya peçete koymaya yardım ederim.

Bazı işler yetişkinler içindir. Ütü yapmak, sıcak tencere taşımak ve temizlik ilaçlarını kullanmak tehlikeli olabilir. Bu işleri tek başıma yapmam. Küçük kardeşimin bütün bakımını üstlenmek de benim görevim değildir.

### AKLIMDA KALSIN

Yardım etmek için her işi yapmam gerekmez. Güvenli ve yapabileceğim işleri üstlenirim.

**Biraz düşün:** Oyuncaklarını toplamak mı, sıcak tencereyi taşımak mı sana uygun bir görevdir? Neden?

**Kendini kontrol et:** Oyuncaklarımı toplamak bana uygundur. Sıcak tencereyi taşımak yanmama neden olabilir; bir yetişkin yapmalıdır.


Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

GÖREV VE SORUMLULUK

# Okulda sorumluluklarım

Okuldaki sorumluluklarımız, hem bizim hem de arkadaşlarımızın öğrenmesini kolaylaştırır. Derse hazır olmak ve ortak eşyaları korumak önemlidir.

Anlamadığımız bir konuda soru sorabiliriz. Yardım istemek, öğrenmek için attığımız iyi bir adımdır.

### OKULDA NELER YAPARIM?

- Çantamı ders programına göre hazırlarım.
- Okula zamanında gelmek için hazırlanırım.
- Konuşanı dikkatle dinlerim.
- Çalışmalarımı özenle yaparım.
- Okul eşyalarını dikkatli kullanırım.
- Sınıfı ve tuvaleti temiz bırakırım.

Ece, sınıf kitaplığından aldığı kitabı okudu. Sayfalarını kıvırmadı. Kitabı zamanında yerine koydu. Böylece başka arkadaşları da kitabı kullanabildi.

### AKLIMDA KALSIN

Grup çalışmasında kendi görevimi yaparım. Bütün işi bir arkadaşıma bırakmam.

**Biraz düşün:** Grubunuz bir afiş hazırlıyor. Senin görevin başlığı yazmak. Arkadaşların resim yaparken ne yapmalısın?

**Kendini kontrol et:** Başlığı özenle yazmalıyım. Böylece grubun çalışmasına katkı vermiş olurum.


Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

GÖREV VE SORUMLULUK

# Çevremi koruyorum

Çevremizi insanlarla, hayvanlarla ve bitkilerle paylaşırız. Çevreyi temiz tutmak ve canlılara zarar vermemek sorumluluğumuzdur.

**Tasarruf**, su ve elektrik gibi kaynakları gereksiz yere kullanmamaktır. İhtiyacımız kadar kullanarak kaynakları koruruz.

### KÜÇÜK ADIMLARLA ÇEVREMİ KORURUM

- Dişlerimi fırçalarken musluğu açık bırakmam.
- Gereksiz yanan ışığı kapatırım.
- Kendi çöpümü uygun kutuya atarım.
- Ağaçların dallarını kırmam.
- Parktaki eşyalara zarar vermem.

Yerde kırık cam veya bilmediğim bir atık görürsem dokunmam. Bir yetişkine haber veririm. Bozuk bir musluğu bildirmek de çevreyi korumaya yardım eder.

### AKLIMDA KALSIN

Yardımlaşmak için para vermek zorunda değilim. Okuldaki bir çalışmada malzemeleri düzenleyerek de katkıda bulunabilirim.

**Biraz düşün:** Tuvaletten çıkarken musluğun açık kaldığını gördün. Ne yaparsın? Kapanmıyorsa ne yapmalısın?

**Kendini kontrol et:** Musluğu kapatırım. Kapanmıyorsa bir öğretmene veya görevliye haber veririm.


Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

ÜNİTEYİ TOPARLAYALIM

# Öğrendiklerimi kullanıyorum

Aşağıdaki küçük öyküyü oku. Sonra soruların cevaplarını önce kendin düşün.

### DENİZ'İN GÜNÜ

Deniz, oyuncaklarını topladı. Sofraya peçete koydu. Kahvaltıyı hazırlayan babasına "Ellerine sağlık." dedi.

Sonra büyükannesini arayıp hâlini sordu. Parkta salıncak için sırasını bekledi. Eve döndüğünde açık kalan musluğu kapattı.

1. Deniz aile bağını güçlendiren hangi davranışı yaptı?
2. Hangi nezaket sözünü kullandı?
3. Evde hangi sorumlulukları yerine getirdi?
4. Parkta kimin hakkını gözetti?
5. Kaynakları korumak için ne yaptı?

### CEVAPLARINI KARŞILAŞTIR

**1.** Büyükannesini arayıp hâlini sordu.
**2.** "Ellerine sağlık." dedi.
**3.** Oyuncaklarını topladı, sofraya peçete koydu.
**4.** Kendisinden önce sırada bekleyenlerin hakkını gözetti.
**5.** Açık kalan musluğu kapattı.

**Artık biliyorum:** Aileme sevgi ve saygı gösteririm. İnsanlarla nazikçe konuşurum. Yaşıma uygun sorumluluklarımı yapar, çevremi korurum.

Bu anlatım, paylaşılan Ailem ve Toplum PDF'leri ve 2. sınıf Hayat Bilgisi sayfa görüntülerindeki konular temel alınarak çocuklar için yeniden hazırlanmıştır.


Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026